

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy héra. . . . I ker. Egy héra. . . I ker. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 48. szám.

Bizalom a jövőben.

— Adatok a vasutas sztrájkhoz. —

A közönség egyrésze még ma sincsen tisztában a világesemény méretei között lezajlott vasutas-sztrájk óriási nemzeti jelentősége, erkölcsi hordereje felől. A szüklátkörü önzés kaján hangjaival szemben még lesz őszinte szavunk a magyar vasutasok nagy, igaz ügyének védelmére és megvilágítására, de ez alkalommal csupán a hírközlő kötelességünkkel élünk és újabb érdekes adataink feltárása mellett tudatjuk, hogy az árvíz lassankint visszatér medrébe. A bomlasztó veszedelem elmúlt és a megfontolás kezd előtérbe lépni. Minden oldalról jelentik, hogy a vasuti alkalmazottak kezdenek visszatérni állomáshelyeikre. A főváros összes pályaudvaraiban már rendes személyforgalom volt és a teheráruszállítást is helyreállítani remélik, ha nem is egészben. A vidéken is a legtöbb helyt az alkalmazottak szolgálata jelentkeztek és súlyosabb incidensről sehonnan sem adtak hírt, ami örvendetes jelensége a vasutasok teljes józanságának. A kedv mindenütt nyomott, amint az másképpen el sem képzelhető és az elkeseredés a kormányval szemben végtelen. Ennek azonban sehol sem adtak kifejezést. *A forgalom megindulásával végre a vidék is értesülni fog a tényekről, mert eddig teljes bizonytalanság uralkodott, különösen a kisebb és távolabb fekvő állomásokon. Mély szomorúsággal töltötte el a vasutasokat a tizenhárom bizottság tagjai ellen indított hajsza, akiket fogva tartanak továbbra is.*

Ezekben a végzetes napokban mértsünk vigasztalást a jövőből, mert lehetetlen, hogy minden veszve legyen. A törvényjavaslat tárgyalása még hátra van, ahhoz még sok tényezőnek lesz szava és maga a kormány is le fog szállani addig a magas lóról. Megénekelte Petőfi és ez a mondás örökbecsü marad: „**Ha bár felül a gálya, S alul a víznek árja, Azért a víz az ur.**”

A mai nap történetéről tudósítsunk a következő:

A női szépség ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra” féle arczserém, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatás arczserém, **szeplő, májfoltok, vörös pattanások és mindennemű bőrtisztatlanság ellen.** —

Egy tégely 1 korona, hozzá való szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: **Dr. ROTSCHNEK V. ENIL** utóda

Megindult a forgalom.

Kedden délután az alábbi hirdetményt osztogatták az utcákon:

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Debreczen. 9579. szám. 1904. Hirdetmény. Értesítjük a t. közönséget, hogy a rendes és korlátolatlan személy- és áruforgalom mai napon minden irányban fölvétett. Debreczen, 1904. április 26. Az üzletvezetőség.

Az a bizonyos 481. §.

A vasutasokkal szemben fenyegetőleg mutogatott eszközök között nagyon mutatós szerep jutott a Btk. 481. §-ának, melynek alkalmazása a sztrájkoló vasutasokat állítólag szabadságvesztéssel sújtja.

Ámde a vasutasok nagyon jól tudják, hogy az a §. a milyen mutatós és jóhangzású, ép oly ártatlan fegyver velük szemben, mert rájuk éppen nem alkalmazható és nagyon csodáljuk, hogy az ügyészség egy pillanatig is tévedésben lehetett e felől.

Az 1878. évi V. tcz. 481 §-a ugyanis azt mondja, hogy „**ha két vagy több közhivatalnok**, előzetes megbeszélés folytán kötelességmulasztást követ el, úgy ez büntetendő cselekményt képez.

Igen ám, csak hogy a vasutas nem közhivatalnok.

Volt ugyan eset, midőn a kir. Curia (58. sz. döntvényével) a vasutasokat közhivatalnoknak minősítette, de csupán azon egyetlen esetben, ha a vasutas hivatalos sikkasztást követ el.

Ezen eseten kívül a vasutas nem közhivatalnok, hanem az állam egy magánvállalatának közege s mint ilyenre, reá a hivatkozott 481. §. nem alkalmazható.

A köztudatot ama tény vezeti félre, hogy az 1878. évi V. tcz. 166 §-a a vasuti intézetnek végrehajtó és felügyeleti szolgálatot teljesítő alkalmazottait **hatósági közegeknek** jelenti ki. De **hatósági közeg és közhivatalnok** nem azonos, mert míg pl. a kapusi szolgálatot teljesítő napszámos is az idézett rendelkezés értelmében hatósági közegnek tekinthető, közhivatalnoknak természetesen nem mondható.

A vasutasoknak tehát egyáltalán nem fáj a fejük a 481 §. szigorú következményeitől; bár a debreczeni vasutasok zaklatása és hivosgatása még ma is tart.

A Dobieczyk jó szíve.

A Budapesti Hirlapban az az állítás jelent meg, hogy amikor Dobieczyk Sándort a sztrájkanyán olyan kellemetlenül fogadták, állítólag Veress Sándor nevű „máv” ellenőr is megtámadta. Veress Sándor erre vonatkozólag következőleg nyilatkozik:

„Tekintetes szerkesztőség!

A Budapesti Hirlap mai száma „Dobieczyki a sztrájkanyán” című közleményben azt mondja, hogy én Dobieczykiné azt

a kijelentést tettem: „Látja, nagyságos uram, én kértem öntől jobb hivatalt, de nem adott. Ha adtak volna, akkor ez az egész dolog nem történt volna!” Saját reputációm érdekében sziveskedjék közölni alábbi megjegyzéseimet. Mikor én Dobieczykit közeledni láttam, azonnal értesítettem a tizenhárom bizottságot erről s ennek az értesítésnek következménye volt az ő kitessekelése. A vele folytatott beszélgetésből pedig az a valóság, hogy amikor Dobieczyki az ő jó szívére hivatkozott, én azt mondtam: **Igen. Az ilyen jó szívű emberek miatt vagyunk mi itt . . .** Végül megjegyzem, hogy én Dobieczykival már 7 éve nem érintkeztem. Tőle semmit nem kértem, annál kevésbé hivatalt amelyet ő nem is adhat. Bizottsági tag nem vagyok és ennek a világra szóló dolognak az előidézését magamaak soha sem vindikáltam. Ennél sokkal kisebb pontnak érzem magamat. Budapest, 1904. április 23. Kiváló tisztelettel Veress Sándor, máv. ellenőr.

Szótartó debreczeni mozdonyvezetők.

Hiában mozgósította Tisza a kornájburgiakat, a vaskerek még is csak állott s talán még ma is állana, ha a mozdonyvezetők józanabbak és hazafiasabbak nem lettek volna a durva Tisza kormányánál. Pedig e tanult mozdonyvezetők kenyértörés esetén is azonnal találtak volna alkalmazást a gyárakban és pedig a külföldön is. De a mozdonyvezetők nem követték a kormány oktondi és erőszakos példáját és a nehéz helyzet megszüntetésére újból gép mellé léptek. A budapestiek után munkába léptek a debreczeniek is. Ezen nevezetes alkalommal (hétfőn este 10 órakor) az üzletvezető előtt tisztázták azt a szállongó gyanút is, hogy a testületileg való jelentkezés előtt már **önként jelentkeztek volna** egyes mozdonyvezetők a szolgálat felvételére; hogy így tehát a mozdonyvezetők közül szöszegők is kerültek ki.

A mozdonyvezetők szónokának a kérdésére Toinay Kornél üzletvezető szavára jelentette ki, hogy a debreczeni mozdonyvezetők közül önként egyetlen sem jelentkezett — szolgálatra.

A kürtölt hazug hírekkel szemben a debreczeni mozdonyvezetők szótartását és érintetlenségét szépen bizonyítja ez a nyilatkozat. A nagy urak is okulhatnak ebből.

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Lefuvás a zágrábi vonalon.

Legfőbb tartotta magát a vasutas sztrájk a zágrábi üzletvezetőség vonalain. Ennek oka az, hogy magyar sajtó ott nem volt, a táviró vonalakat elzárta a katonaság, magyar sajtó pedig elcsúszott, a horvát sajtó pedig elcsúszott indulat. **Nem kaptak semmi-féle értesítést.** Ami érkezett, azt nem hitte senki. Végre a zágrábi üzletvezetőség küldöttsége külön katonai vonaton érkezett meg. **A kürtös pedig minden állomáson az érczkürtjébe fúj és úgy tudatta a vasutasokkal, hogy a fizetésrendezésnek is, a sztrájknak is lefujtak.**

Felfordult állapotok.

Még mindig felfordult állapotok uralkodnak a vasuti állomáson. A bevonult tartalékos katonák egyenruhában teljesítenek szolgálatot és ők parancsolnak most. Előfordul az az eset, hogy az alantas katona most a főnökének parancsol. Ez képtelen állapot, ennek véget kell vetni.

Lefuvás a mozgósításnak.

Budapestről értesülünk, hogy a vasutas-sztrájk miatt királyi parancsokkal elrendelt mozgósításnak is lefujnak és a király meglegedését fogja kifejezni, hogy oly példásan engedelmességek a tartalékos és póttartalékos vasutasok a királyi parancsnak.

Beszámítják-e a mozgósítást?

A részleges és rendkívüli mozgósítás alkalmából nagyon közelről érdeklő az angyalbörbe rázott vasutasokat, hogy ezt a pár napos szolgálatot beszámítják-e két fegyvergyakorlatnak? Mindenesetre be kell számítani! Ámde itt megint olyan hivatalos eljárásról értesültünk, a mely ha valóban bizonyul, akkor vizsgálat és ítélet tárgyává kell tenni. Ugyanis arról van szó, hogy számos behívott vasutastól **a behívó jegyet elszedvén, a katonakönyveket nem láttamozták,** hanem a saját polgári ruhájokban parancsolták őket szolgálatba.

Apró történetek.

[Hebel meséből.]

Az öreg és a halál.

Egyszer egy törődött, öreg ember roskadozó vállain fat czipit az erdőből. A teher természetesen nehéz volt neki. Letette vállairól és így szólt:

— Én már öreg vagyok, én már semmi örömet nem várok az életől. Jobb lenne, ha meghalnék. Jöjj, te kedves halál, légy az én megváltóm.

Alig mondta ki e szavakat, megjelent a halál és kérdezte:

— Te hívtál engem, öreg? Itt vagyok! Mit kívánsz tőlem?

Az öreg gyorsan válaszolt:

— Kerlek, add föl vállamra ezt a csomó fat . . .

Suwarow.

Az embernek tudnia kell önmaga felett uralkodnia, mert különben nem derék és becsületes méltó ember s amit egyszer és mindenkorra jónak talál, azt nemcsak egyszer kell megtennie, hanem mindenkor.

Spiczli-világ Budapesten.

A Tisza Pista kormányzására vonatkozólag igen jellemző ez a tudósítás. A „Hazánk” tudósítójának alkalma volt a sztrájkján tartózkodó Rudnay Béla főkapitányai beszélni Sarlay János letartóztatását illetőleg.

— Sarlay büne — mondotta a főkapitány — királysértés és izgatás. Az 1890-ik törvény szerint, aki izgat a véderőtörvény ellen, az büntetést vagy vétséget követhet el. Sarlaynal a súlyosabb eset áll fenn. A felségsértést pedig azzal követte el, hogy nyíltan hirdette a sztrájkolók között, hogy a ma reggel kiadott hadiparancsra, amelyet a király aláírt, nem kell semmit adni, az egy értéktelen papíros, reklám.

— **De hat van e erre bizonyíték?** — kérdezte munkatársunk.

— **Több detektív, akik titokban állandóan Sariay nyomában voltak, egybehangzó jegyzeteket készítettek erről.** Ez pedig már mind hivatalos jegyzőkönyvbe van felvéve. Jól nézünk ki . . .

Gazember a zsidó apád!

Tisza István grófhhoz méltók a kopói is. Durvák, erőszakosak és kiméletet nem ismerők. Nekik egyre megy a törvény, mint a felekezeti iránti kötelező tiszteletlen keresztül gázolni. És mert jól mondják, hogy az urat a szolgájáról ösmere meg, ajánljuk a Tisza István gróf urért és politikájáért hevülő izraelita polgártársaknak — okulásul — ezt a durva, főhaborító esetet, a mely a demokrata körben akkor játszódott le, a mikor az oda betört rendőrök a később el is fogott vasutas bizottsági tagok után kutakodtak és Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőt is a rendőrfőkapitányságra hurcolták.

Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő, a demokrata kör elnöke, érthető főhaborodással fakadt ki ki a Tisza István gr. ur kopóinak betörése ellen.

— Ez már gázság! monda Vázsonyi.

— **Gazember a te zsidó apád!** válaszolta dühvel az uri mihaszna András.

Jellemző eset ugy-e?

Az áruló „bür” nadrág.

Már a vasutas sztrájk első napján észrevettük, hogy a rendőrség szemmel tartja szerkesztőségünket.

Suwarow orosz tábornok, akit egyaránt jól ismertek a törökök és lengyelek, olaszok és svajeciak, szigorú fegyelmet tartott fenn. De ami a legkülönösebb volt, a saját maga alkotta fegyelem alá helyezte magát, mintha idegen lett volna, nem pedig maga Suwarow. Hadsegedeinek gyakran kellett a híres tábornoknak saját nevében utasításokat adni, amit Suwarow a legpontosabban teljesített. Egyszer módfelett haragra gerjedt egy katona ellen, aki szolgálatában valami mulasztást követett el és dühében már ütlelni kezdte. Ezt észrevette az egyik hadsegéde és batran kilépve a sorból, megjegyezte:

— Suwarow tábornok megparancsolta, hogy senki se ragadtassa el magát haragjától!

A vitéz generális leeresztette karját s így szólt:

— Ha a tábornok parancsolta, engedelmeskedni kell neki!

A sokszorozás haszna.

Semmit sem lehet oly könnyen elfelejteni, mint a sokszorozást; különösen akkor,

Természetesen nagy volt az udvaron is a csődület. A közönség izgatottan várta az eseményeket és külön kiadásainkat.

Az általános izgalom daczára egyik szemfüles munkatársunknak szemébe ötlött ez az udvaron sétáló, a szerkesztőség ablakaival szemben megálló bürnadrágos ur.

— Ez bizonyosan rendőr — mondotta. No ezt megtréfalom.

Odament hozzá és ellentmondást nem tűrő hangon kérdezte:

— Ugy-e magának megparancsolták, hogy a szerkesztőséget megfigyelje.

— Igenis kérem alássan — felelte a bürnadrágos alak és összeverte a csizmája sarkát.

— Azért küldték ide magát, hogy megfigyelje, járnak-e ide a sztrájkoló vasutasok?

— Igenis.

— Maga lovas rendőr.

— Igenis.

— No hát nézze barátom, ez nem járja. Magának kiadták a parancsot, hogy czivilben jöjjön ide.

— Igenis. Hát mért van akkor magán a bürnadrág meg a rendőrcsizma?

— Hát könyörgöm, tetszik tudni, nincs czivil nadrágom meg czipóm.

— Az már baj barátom.

— Bizony baj az tekintetes ur, de hát én nem tehetek róla. Könnyű a szegény embernek parancsot adni, ha *czivil-nadrágot* meg czipőt nem adnak hozzá. Abból a kis fizetésből nem telik lukszusra . . .

Igy lön árulója a rendőri bricsesz, a bürnadrág a — tapéntatnak.

Azért azt tanácsoljuk, ha máskor megesne ilyesmi, *Végh Gyula* főkapitány kölcsönözzön a titkos szolgálatra rendelt, szegény rendőrlégénynek nadrágot és czipőt, nehogy a rendőri bricsesz bürnadrág és csizma árulója legyen nagyralátó terveinek.

ha az iskolában nem a legjobban tanulta meg az illető. Noha az iskolákban az élet javára tanulnak, a bölcsesség nem a tudományban rejlik, hanem annak helyes alkalmazásában és gyakorlásában.

Némely ember, ha naponként két órát semmittevéssel tölt el, azt hiszi, hogy arra a napra teljesítette kötelességét. Ez egy évben 730 órát tesz ki és hatmincz év alatt 21.900 órát, vagyis 912 elveszett napot. A földnek a kerülete 40.800 kilométer, amit 10.800 óra alatt lehet megtenni. Ez egy hosszú ut. De ha egyenes irányban járhatnánk be ezt az utat és valaki naponként csak egy órai utat tenne meg, akkor harmincz év múlva újra visszaérkezne kiindulási helyére.

Ebből az a tanulság, hogy milyen sokra mehei az ember az életben, ha valami üdvös dologra naponként csak egy órát is szentel és mennyivel előbbre juthat, ha minden napot felhasznál, hogy magát tökéletesebbé tegye s magának és hozzátartozóinak a javát előmozdítsa.

De aki soha nem kezd el valami munkát, az megtakarítja abba hagyni és aki ke-

Debreczeni sztrájkok.

Minden nap új sztrájk.

Az általános elégedetlenséget mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az olajütőben napról-napra elevenebb lesz az élet, a munkások szaktanácsa folytonosan tárgyalja a hozzá utalt ügyeket, amelyek a sztrájkokra vonatkoznak.

Sztrájkolnak a két kefégyár munkásai, az állami dohánygyár munkásnői, a Halász féle kötszövő ipartelep munkásleányai. Az újabb sztrájk pedig már nem is a munkásoké, hanem a mestereké, akik beszüntették ma a munkát és természetesen addig a munkásaik sem dolgozhatnak.

Az ács mesterek sztrájkja.

Az általános elégedetlenség nagy mértékét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy *hogya ma az ács mesterek mondták ki a sztrájkot.* Hogy mi az oka ezen elhatározásuknak, az alábbi nyilatkozatban elmondják ők magok:

„Mi helybeli ács mesterek megvizsgáltuk ezen országos, de különösen a Debreczenben történt elégedetlenséget és bérharczokat, azt tapasztaltuk és el is ösmerjük, hogy nagyon szükséges és kell is minden munkás embernek a megélhetés, hogy a családját, munkás emberhez illően fent tartsa és gyermekeit nevelhesse. De arra, hogy a magunk munkáinak vagy segédeinken segíthessünk, tehetetlenek vagyunk, mert a helybeli kőműves mesterek apródonként nyagnak, de több éven keresztül egészen elszántogatták a jogainkat. *Ugy hogy ma már nincsen meg nekünk se a megélhetésünk, nem hogy a segédeinken segítsünk.*

Tehát hogy magunkon és segédeinken is segíthessünk, megbíráltatjuk Debreczen város építető és dolgozó nagyközönségével, hogy vizsgálja meg az elszántogott jogunkat és járuljon hozzá a Tisztelet nagy közönség ezen igaz jogunk visszaszerzéséhez, így tudunk aztán idővel mind magunkon, mind segédeinken annak idején segíteni, a midőn még így is marad a kőműves mester urak kezei közt többféle mesterség, amin kereshetnek eleget, de mi már a magunk jogát tovább nem engedjük rongálni és nyírni.

vessel nem elégszik meg, az nem éri el, hogy előbbre és többhöz jusson.

Egyszer — az nem számít.

Ez a közmondások között a legrosszabb és leghazugabb; és aki csinálta, az vagy rossz számoló, vagy rossz akaratú ember volt. Egyszer az mégis csak egyszer s ezt nem lehet elvitatni. Aki egyszer lopott, az életében többé soha nem mondhatja el őszintén és nyugodt lelkiismerettel:

— Hála istennek, soha sem nyultam a máséhoz!

— És ha a tolvajt elfogják és felakasztják, akkor sem mondhatjuk: egyszer az nem számít. De ez még nem minden, hanem a legtöbbször őszintén elmondhatjuk, hogy egyszer az annyi, mint tízszer, százszor és ezerszer. Mert az, aki egyszer a rossz útra tért, az rendszeren azon az úton is marad. Aki á-t mond, az később gondolkodás nélkül, ssívesen mond b-t is és ennek azt lesz a vége, hogy egy újabb közmondás keletkezik s megy teljesebbé rajta, hogy t. i.: „addig jár a korszó a kutra, míg el nem török.”

Ford.: Hevessi Jenő.

Ennélfogva tisztelt kőműves mesterek, szaktárs urak, sajnálatunkat kell kifejezni akkor, a midőn ezen megállapodásra jutotunk, de kénytelenek vagyunk az önök által adott ács munkájukat megtagadni, hogy ezentul magunk vállalhassuk az ács munkát a dolgozó gazdától, mivel mi is olyan családapák vagyunk, mint a kőműves mester urak és mi is iparadót fizetünk mindannyian és a jogunkkal nem élhetünk, mert a kőműves mester urak már egészen kivették a kezünkből és szinte a dolgozó közönség is annyira elfelejtkezett rólunk, mintha mi ács mesterek nem is volnánk.

Ennélfogva mi helybeli összes ács mesterek mindannyian kijelentjük, hogy április hó 24-én délután 4 órakor egy szívvel lélekkel kimondtuk a sztrájkot a kőműves mesterekkel szemben. Még pedig olyformán, *hogy soha többé semmiféle néven nevezendő ács munkát sem anyagostól, sem anyag nélkül tőlük át nem vállalunk.* Mi is olyan iparjoggal vagyunk felruházva, mint ők tehát ezután igenis mi is vállalkozók akarunk lenni a magunk szakmájában. *Ezután ki ki a maga mesterségét folytassa, a máséba magát ne avassa.*

És szinte felhívjuk a Debreczen városában és környékén levő dolgozó és építető tisztelt nagyközönség szíves figyelmét, hogy ezentul semmiféle ács munkát a kőműves mesterektől el nem fogadunk, ennél fogva kérnénk az ács munkára ács mestert felszólítani és jutányos árak mellett minden építető gazda jobb munkát kap, mint azelőtt. Tisztelettel a **debreczeni szervezett ács mesterek.**

Fenyő Sándor.

Az „Egyetértés” kosaras főszerkesztője.

Két esztendővel ezelőtt már a budapesti törvényszék vádtanácsa is foglalkozott Fenyő Sándornak, az Egyetértés főszerkesztőjének bűnjével. Több feljelentés érkezett ugyanis ellene, amelyek itt leírhatatlan bűnről szóltak. Ez az ember apró leánykákat szedett áldozatul, fejletlen kis teremtéket, akiket hol pénzzel, hol erőszakkal rontott meg. Két évig hallgatott a krónika Fenyő Sándorról. A felháborodott közvélemény is szinte napirendre tért már viselt dolgai felett. A rossz ördöge azonban nem tudott nyugodni Fenyőben. Szombaton az Eskü tér egyik fényes palotájában, világos nappal merényletet akart elkövetni egy tizenhárom esztendő kis leány ellen. Az „Egyetértés” főszerkesztője azonban ezt az esetet nem vitte el szárazon.

A kis leányka édes atyja éppen a kellő pillanatban lépett közbe. Ami ezután következett, az nagyon szomorú félóra Fenyő Sándor élete történetében. Először a kis leányka atyja verte, rugdosta és köpdöste össze, majd a hamarosan egybegyűlt tömeg látta el alaposan. Talán agyon is verik, ha közbe nem lép a rendőrség. Fenyő urat a főkapitányságra vitték, ahonnan azonban személyazonosságának igazolása és kihallgatása után szabadon bocsájtották. Az ügyet már áttették az ügyészséghez. Az „Egyetértés” főszerkesztőjét azonban még ez a dolog se törte meg. Össze-vissza karmolt képével, az ütésektől kék-zöld arczával este a Hungária nagy éttermébe ment vacsorázni, ahol nem csekély feltűnést keltett, miután esetét már szerte megbotránkozva tárgyalták az egész fővárosban. Akiben jobb érzés volt, bizony sorban otthagyták azt a termet, ahol Fenyő Sándor leült vacsorázni. Másnap, vasárnap a Pannoniába ment Fenyő s a függetlenségi képviselők asztalánál foglalt helyet. A képviselők egymásután otthagyták a főszerkesztő urat. Hétfőn pedig a miniszterelnöki irodában jelent meg Fenyő. Tiszta Istvánnal akart volna beszélni. A miniszterelnök azonban kiüzente, hogy *ilyen ember-*

rel szóba nem állhat. Miután pedig Fenyő nem akart tágitani, a miniszterelnöki palotából valósággal *kidobták.* Ez hétfőn délelőtt tíz óra tájban történt. Az Egyetértés korán reggel megjelent száma pedig ennek ellenében így ír:

Fenyő Sándor, lapunk főszerkesztője — mint őszinte részvétellel jelentjük — súlyosan megtámadott egészségének helyreállítására céljából orvosai tanácsára szanatóriumba vonult, ahonnan reméljük, mielőbb friss egészségben, megújult munkakedvvel tér vissza közénk. Időközben kétségtelenül ki fog derülni, hogy holmi támadások mennyire tendeciózusak és igaztalanok voltak. Az Egyetértés szellemi és politikai vezetésében távolléte alatt sem történik fennakadás, mint lapunk homlokán már olvasható, a függetlenségi párt nagyevű elnökének, Kossuth Ferencnek, lapunk főmunkatársának közreműködésével valamennyien a régi buzgalommal teljesítjük kötelességünket.

Fölösleges kommentárt fűzni az Egyetértés ezen híréhez. Csak annyit jegyzünk meg, hogy az Egyetértés-en azon változás észlelhető, hogy Fenyő Sándor főszerkesztő neve lekerült a lap éléről s helyét *Kossuth Ferencz*, mint *főmunkatárs* foglalta el; továbbá, hogy az eddig felelős szerkesztőként feltüntetett Molnár Márton neve sincs a lapon és így felelős szerkesztő nélkül jelent meg. A törvényszék vizsgálóbírója *elrendelte Fenyő Sándor letartóztatását.*

Ezen undorító botránnyal kapcsolatban a következő helyén való kérdést olvassuk a *Független Magyarország*-ból:

„A mai undorító botránnyal kapcsolatos tudvalevőleg főszerkesztője az „Egyetértés” című lapnak, amelynek főmunkatársa Kossuth Ferencz, Szatmári Mór és Benedek János országgyűlési képviselők pedig munkatársai.

A ma történtek után csak egy rövid kérdést intézünk az országos függetlenségi és 48-as Kossuth párt-hoz. Kérdésünk a következő. **Összeegyezhetőnek tartja-e Kossuth Ferencz és pártja saját presztizsével és meltségével, hogy továbbra is egy olyan ember erkölcsi oltalma alatt álljon, mint amilyen Fenyő Sándor?**

Hisszük, hogy erre a kérdésünkre hamarosan megkapjuk az egyetlen lehető választ.

*

Azonban, mint a Magyar Szó bőven részletezi ezen alak undorító ügyeit, sajnós ez az egyetlen lehető válasz nem következett be, mert:

„Az Egyetértés még ma is a függetlenségi párt hivatalos orgánuma, sőt megtörtént az a rendkívül sajnálatos tény, hogy midőn a sötét lovag a háttérbe vonult, hogy ezentul onnan bíraskodják, helyette Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt kiváló vezére, kit mi rendkívül tisztelünk, odadobta fényes nevét Fenyő helyett.

Pedig azzal a kifogással nem élhetnek, hogy a lap most nem áll Fenyő vezénylete alatt.

Ez valótlan.

A lapot továbbra is a Fenyő majdnem kizárólagos tulajdonát képező Magyar Újságkiadó részvénytársaság adja ki.

A lap ma felhívást intéz olvasóihoz melyekben szemérmetlenül így ír:

„Ellenőrző nagy kötelességét teljesíti továbbra is a független ellenzék s vele

mi, az Egyetértés is, amelyről bizonyára elősmeri olvasóink táborá, hogy becsülettel vette és veszi ki részét a becsületes politikai küzdelemből. A munkában most már előrehaladni, ez a politikusok kötelessége, őket e munkában serkenteni, ez, a magyar sajtó feladata, legalább ezt tekintni kötelességének az Egyetértés.

Maradunk továbbra is rendíthetetlen elharczosai a független és szabadelvű eszméknek, őrzői a negyvennyolczas tradícióknak, a magyar uri közönség lapja, őszinte és hű híradója, amiben kell irányítója, naponként érdekes dolgokkal, előkelő hangon a szórakoztatója. A szerkesztőségben dolgozó belső munkatársaink közül felemlíthetjük Kossuth Ferenczet, Eötvös Károlyt, Fenyő Sándort, Hoitsy Pált, Szatmári Mór és Benedek János országgyűlési képviselőket, dr. Pap Dávidot, Molnár Mártont, dr. Bokor József egyetemi tanárt, dr. Betlen Oskárt, Timár Szaniszlót, Miklós Jenőt, Kürthy Emilt s a szerkesztőségnek még több mint husz tagból álló irógárdáját.

Világos tehát, hogy az Egyetértést továbbra is Fenyő ur irányítja.

Reméljük, hogy Kossuth Ferencz és a függetlenségi párt tudni fogja kötelességét.

Az élesdi emberirtás.

Tisza István áldozatai.

Rémesebbnél-rémesebb szenzációkat ontanak a legutóbbi napok eseményei, melyek között a legborzalmasabb az, mely vasárnap ment végbe Élesd piacsterén. Embervér pecsételi meg a piaczból csatatérre változott terület minden legapróbb részét s kétségbeesik minden józanul gondolkodó ember, ha ilyen rémitő meggyőződést kell szereznie, hogy manapság megtörténhetik ilyesmi. Valóságos csatával érnek föl Élesd fekete vasárnapjának eseményei, mikor a ragyogó napsugár embervért szarított föl a piaczon. A község háza, mint valami harcztéri kórház halottakkal, eszméletlenül fekvő, összekötözött és vattázott sebesültekkel van tele.

Az elkeseredettséget, amely a nyílt lázadás kitörésére vezetett, Tisza miniszterelnök ama rendelete okozta, amelylyel a gyülekezési szabadságot majdnem lehetetlenné tette. A szociálistákat végkép elkeserítette, hogy a míg a függetlenségi párt gyűlést tartott Élesden, addig az ő gyűlésüket nem sokkal azelőtt a főszolgabíró betiltotta. Ez okozta a 29 ember halálát a csendőrök sortüze rettenetes eseményeképen. Tudósítónk most megrázó új részleteket közöl az Élesden történt vérfürdőről.

Tűzel-vassal.

A függetlenségi és 48-as párt vasárnap délután Élesdre népgyűlést hirdetett. A párt Élesd környékén szervezni akarta a függetlenségi mozgalmat és ezért már hetek óta folyt a szívós munka, hogy a népgyűlés sikerüljön. Röpkéket terjesztettek a nép között, román szövegű felhívásokat osztottak széjjel, a melyet Kossuth Ferencz románul irt alá.

Az Élesd és környékén élő szociálisták elkeseredve nézték a függetlenségi szervezkedésnek lázas munkáját, de különösen elkeserítette őket az, hogy a hatóságok szá-

bad utat engednek nekik, értekezleteiket nem akadályozza meg, **míg ellenük tűzzel vassal dolgoztak és még a leg-gyszerűbb összejöveteleiket is megakadályozták.**

Ilyen hangulatban értesültek a szociálisták arról, hogy a függetlenségi élesdi szervezkedő gyűlést a hatóság engedélyezte.

A szociálisták elhatározták, hogy ezt a gyűlést meg fogják akadályozni. A hatóság értesült a szociálistáknak erről a szándékáról és a zavargások megakadályozása végett katonai segítséget kért Szombat este meg is érkezett a Vilmos-husár ezred egy csapata Élesdre Nedeczky kapitány vezetésével és megerősítették ezen alkalomból az élesdi csendőrséget is.

Gyülekeznek az oláhok.

A függetlenségi népgyűlésére vasárnap délután 3 óraker körülbelül ötezer ember gyűlt össze Élesdről és a szomszédos falvakból az élesdi piaczon. A tömeg körül a huszárság és a csendőrség állott, hogy a rendezavarást megakadályozza.

Élesden a következő községekből gyűltek össze az oláhok: Rév, Brátka, Nagyvár, Esküllő, Bucsa, Nuód, Keszteg, Alsólugos és Felsőlugos. Az élesdiek nagyon kevesen vettek részt a gyűlésen. A környékbeli falvak lakói Jakabfi Lipót élesdi kereskedőnél napokkal előbb az egész revolver-készletet megvásárolták. A tömeg már Kerekes pártelnök megnyitó szavai alatt zugolódni kezdett, főképp mikor Kerekes felolvasta Kossuth Ferencz sürgönyét, a melyben sajnálattal kijelenti, hogy sem ő, sem a függetlenségi képviselők közül senki sem jelenhet meg a gyűlésen. A tömeg göröngyökkel és kövekkel kezdte megdobálni a pártelnököt és Stocker József dr. nagyváradai ügyvédet, a ki csillapítani akarta a lázongó népet.

„A fiózkó talált.”

Bérczi Imre főszolgabíró osztlásra szólította fel a tömeget s felhívta Nedeczky huszárkapitányt, hogy a nem engedelmeskedő tömeget osztlassa fel.

A függetlenségi párti vezetők visszavonultak Kerekes Elek pártelnök piacz-utcái házához, de a tömeg a felszólítások dacára együtt maradt.

Nedeczky kapitány, mint a hivatalos írja, előrenyomulást vezényelt; de midőn a tömeg botokkal, vasvillákkal szállott szembe — rohamot vezényelt s csapata élén neki vágott a piaczternek. Az összeütközéskor egy vasvilla sujtott le a daliás kapitány kezére, **kiütve belőle a kardot.**

A kapitány mellett lovagló Halápi közhusár, előrerugtatott és a **vasvillás támadót levágta.**

A csendőrök ekkor szorosabbra fogták a nép körül gyűrűjüket, a mi még jobban felbőszítette a szociálistákat és rájuk támadtak:

— Hóhérok, ölni akarnak!

Ebben a perczen revolverdörrenés hangzott el. A csendőrök sorából Resch Mihály őrmester felkiáltott:

— A fiózkó talált! De élve nem fogsz menekülni kutya!

Az őrmester sápadtan emelte fel revolverét s Akis Tógyert, a merénylő oláht revolverlövésével homlokukon találta.

Mindketten egyszerre rogytak a földre holtan.

Tűzelj!

Ezután következett a rémületes vérfürdő.

A csendőrcsapat parancsnoka, Resch Mihály halála után, nyomban tüzet vezényelt. A tömeg egymás hátán szorongott, rés aig volt az emberek között és mikor az első sortüz eldőrdült, számosan a földre rogytak.

A csendőrpáncsnok újra vezényelt: — **Tűzelj!**

A második sortüz is eldőrdült és ismét sokan a földre hullottak. **Néhány pillanat alatt borzalmas vérfürdő keletkezett az élesdi piaczon.** A megsebesült emberek testéből patakzott a vér, a mások a holtra talált emberekön gázoltak keresztül, hogy meneküljenek, sikongás, halálhörgés rémes hangjai hallatszottak mindenfelől.

A két csendőrsortüz 58 embert terített a földre. Huszonhárom ember eddig meghalt, harmincznyolcz életveszélyesen megsebesült.

Késő éjjel az Élesd környéki **községekben a parasztság fölzendült, gyújtogat, pusztít.** Brátkán felgyújtották a Stern féle fa-telepet.

Még nyoloz halott.

Az Élesden megsebesült szociálista oláhok közül **ujabban nyolozan haltak meg.** A többi sebesült állapota is rendkívül súlyos. A megyei közkórházban 8—10 fekszik csak, mert csupán ennyit tudtak beszállítani.

A többi sebesült legnagyobb részét ott-hon fekszik és mint az orvosok jelentik, igen sok van köztük még, **aki nem fogja kiheverni a golyó ütötte sebet.** A halottak száma most már huszonkilencz. A vérengzés után szétoszlott nép több helyütt zavargást kezdett a kerület falvaiban. Így Brátkán **felgyújtottak egy erdőt.** A katonaság megszállta a kerület összes falvait.

Borzalmas kép.

Más tudósításhól olvassuk, hogy mikor a rettenetes vérfürdő után megtisztult a piacz, a borzalom képe tárult elő. A kövezeten boltok ajtajában sűrű vértócsában felakadt szempillájú, megdermedt halottak hevertek. Egy-egy véres alak hörögve mozdult meg, felkényökölt, vizért ordított, aztán egyet rándult és meghalt. Igazi csatamező volt ez. A hatóság estére kelve cigányokkal szedette össze a halottakat. A cigányoknak ebben a hatalmas munkában Kállay József jegyző segéd segített, kinek utasítására a holttesteket a hullaházba szállították. Találtak halottat a határon túl is nem egyet. A szerencsétlenek elfutottak ugylátszik halálos sebeikkel s aztán összeroskadtak, utólérte őket a halál. A város végén kanyargó patak partjáról is alkonyatkor három halottat hoztak.

A sebesültek szállítása koosin.

A sebesülteket hétfőn reggel indították **tizennyolcz szekeren Nagyváradra,** a biharmegyei közkórházba. Összesen harminczöt sebesült van már együtt a műtőtermekben. Egy az uton meghalt. A szekerek fedezetét egy honvéd huszár század vette át. A kórházban az orvosok még a késő esti órákban is a sebek kikötésével voltak elfoglalva. Azt hiszik, hogy a súlyos sebesültek közül öt nem éri meg reggelt Van közöttük oly sebesült, aki három súlyos lösebeket kapott.

Ostromállapot Nagyváradon.

Az élesdi borzasztó emkerpusztítás felkavarta a nagyvárad szociálistákat és csak a háborgó tömeg higgadt vezetőinek köszönhető, hogy a rémhírek első hatása alatt nevezetes összecsapások nem történtek és elmaradt a réműlettel várt tüntetés, amelynek hírére „riadót” fújtak az összes nagyvárad katonaságnak. És 1200 katona vonult ki. Ez a tömeges katonai felvonulás, a dobpörgés, a trombita harsogás, a gyalog és lovascsapatok komor menete még inkább növelte a rémes hatást. De a szociálista vezetők higgadsága miatt nem nyílt alkalom az ártatlan polgárvér kiontására. Minden összecsapás elmaradt. Az ideiglenes ostromállapotnak velt egy igen megható jelene.

Tomplomba zárt gyermekek.

Mintha a városban már emelték volna a barrikádokat. A forradalom képe volt ez. Apró iskolás gyerekek buzaszentelő körmenetre indultak el Szent-László templomából. A gyerek-ajkakon kedvesen zsongott az ének, s a zászló alatt megmozdult már a sereg, amikor hirtelen lovas katonák vágattak a térre, s előttük járt a borzalmas hírek légiója. A gyerekek mintegy kétszázán rémülten futottak be a templomba, s tanítóikkal magukra zárták az ajtót. Ott maradtak 9 óráig, míg a kedélyek le nem csillapultak.

A miniszterelnök koszoruja.

Tisza István miniszterelnök koszorut küldött a szegény Resch Mihály élesdi csendőrmester koporsójára. Tiszától megérdemelte ezt... Hisz az ő hatalmaskodásának oszlopai a zsandárok.

UJDONSÁGOK.**Az elbocsájtott rendőrök ügye.**

A mi lapunk tette csak szóvá a koldusbottal elbocsájtott három szegény nagy családú rendőr ügyét. Felszólalásunknak lett is eredménye. Vizsgálat alá vették az ügyöket és már kedden délután határozott is a nyugdíjellenőrző bizottsága,

Pák Antal rendőrnek, aki a szolgálat teljesítése közben gyógyíthatatlan betegséget kapott, bár csak 6 évet szolgált, 10 évi szolgálat után 240 korona évi nyugdíját állapított meg a bizottság a szabályzat 26. paragrafus alapján.

Cserep Jánosnak, aki szintén 6 éven túl szolgált és 8 élő gyermek apja, a szabályzat 29. paragrafus alapján 300 kor. végkielégítést szavazott meg.

Schnögner Samu rendőr ügyét újabb vizsgálat megejtése végett visszaadták a főkapitánynak.

A nyugdíjellenőrző bizottság ezen újabb határozatai nekünk szolgáltatnak igazságot, mert bebizonyult, hogy a három szegény családapának, akiket koldusbottal bocsájtottak el a szolgálatból, a nyugdíjszabályok értelmében is joguk volt ahhoz a kevéshez, amelyet számokra megítéltek.

Nyugdíjellenőrző bizottsági ülés. A város nyugdíjellenőrző bizottsága kedden délután tartott ülést Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt Juhász Ignác, dr. Berger Andor, Bészler Károly, Végh Gyula, dr. Magos György tiszti főügyész, Kondor Kálmán számvevő és dr. Tóth Emil jegyző. A három elbocsájtott rendőr ügyét tárgyalták, amelyet lapunk annak idején többször szóvá tett.

Az Omke hajdumegyei fiókja. Szervezése céljából a helybeli kereskedelmi testületek képviselőit f. havi 28-án csütörtökön d. u. 3 órára a kamara tanácstermében tartandó értekezletre hívta össze Szentkirályi Tivadar, ez értekezlet elnöke. A keresk. és iparkamara közös bizottsága ma, szerdán d. u. 5 órakor ülést tart Szabó Kálmán elnöke alatt. A számvevő bizottság pedig május 2-án, hétfőn ülésezik.

Pótvásár a vasuti sztrájk miatt.

A debreczeni Szent-György napi vásár nem sikerült a vasuti sztrájk miatt. Épen ezért a kereskedői és ipari körökben mozgalom indult meg pótvásár tartására, amely pünkösöd után lenne. A kereskedelmi és iparkamara már meg is tette a szükséges lépéseket.

Tiszteletbeli főügyész. A debreczeni ügyvédi kar egyik tekintélyes tagját, dr. Berger Andort a főispán tiszteletbeli főügyészé nevezte ki.

Az agyonhajszolt rendőrség. A debreczeni sztrájkok és események negyedik hetében még mindig kivételes állapotok uralkodnak a rendőrségen. Még éjszakánként is 4 tisztviselő tesz szolgálatot, holott a városban a rend és közbiztonság sohasem volt oly jó, mint éppen mostanában. A vasuti állomáson, a városházán, a bűnügyi osztályon és a városban éjjel állandóan virrasztanak a kirendelt tisztviselők. A rendőrség má taljesen kimerült, képtelen teljesíteni a folytonos szolgálatot.

Terjednek a járványos betegségek. A gyermekszobák rémei, a kanyaró, a torokgyík, a vörheny folyton terjed. Naponként átlag tíznél is több esetet is jelentenek be.

Megakadályozott önakasztás. A szegény Salánki Róza cselédleány nagyon elbusulta magát pár nap óta. A házban vigyáztak rá, mert sejtették, hogy öngyilkossági kísérletet akar. Délután akarta végrehajtani szándékát, de az előkészületek közben meglepték. A kötelet a rendőrség elko-bozta.

Meghaltak. Gebei Margit 18 éves varrónő, Harsányi Gáborné Szendrei Róza ev. ref. 34 éves, Greszár István ágostai vallású 8 éves népiskolai tanuló, Szabó Margit ev. ref. 4 hónapos, Pintér Róza ev. ref. 2 hónapos, Tóbiás Piroška ev. ref. 1 hónapos, Gajdos Erzsébet róm. kath. 7 hónapos csecsemők, özvegy Marton Jánosné Diószegi Zsuzsanna evi ref. 87 éves magánzónő, Zöld Lajosné Miskolczy Juliánna ev. ref. 26 éves Gyarmati Erzsébet ev. ref. 16 éves házi-cseléd, Erdei József görög kath. 13 hónapos csecsemő, Sárközi Ferencz ev. ref. 89 éves szegényházi apolt.

Gondatlanság áldozata. A katonasághoz bevonult férjét jött meglátogatni Debreczenbe Erdei Józsefné érsemjéni asszony. Magával hozta másfél esztendő kicsi fiát is. A testvérénél szállt meg, aki épen mosott. Ugy elterefereáltak, hogy nem is vették észre, amikor a kis fiu a földön hagyott zsirszódát fogyasztja, csak a gyerek keserves sirására lettek figyelmesek. Az ártatlan gyermek 2 napi vergődés után meghalt. Az ügyészség a gondatlanság miatt megindította az eljárást.

Társasestély 500 résztvevővel. A homokkerti két járás egyesülésének öröme ritka szép ünnepélyt rendez a polgárság május elsején.

Az iparos ifjusági önképző egyesület május hó 8-án vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Iparos Otthon dísztermében, melyre az egyesület tagjait ezuton is meghívja az elnökség. Sárogyosozat: 1. Évi jelentés az 1903 évi működéséről. 2. Határozat hozatal az 1903. évi zárszámadások felett. 3. Indítványok (8 nappal előzőleg beadandók). 4. Tisztújítás.

Az őrizetlen park. A rövid idő előtt létesített Petőfi téri parkot állandóan rongálják éretlen suhanczok. Jó volna, ha pályaudvari rendőrség a parkra ügyelne, mert ez a szép park tönkremegy rövid idő alatt.

Megszűnt sertésvész. Az V-ik és VI-ik állategészségügyi körzetek a sertésvész miatt elrendelt zárlat alól a mai napon feloldattak. Debreczen, 1904. ápril. 26. Mezőrendőrkapitányság.

Névmagyarosítások. Weisz Sámuel mátészalkai illetőségű, debreczeni lakos a maga és kiskoru leánya Sarolta nevét „Adorján“-ra. — Weinberger Lajos fábiánházi illetőségű ugyancsak debreczeni lakos pedig „Vajdá“-ra magyarosították a belügyminiszter engedelmével.

Az önértetes rendőr. A vásárbán ügyelt a rendre K. B. rendőr és hallgatta, hogy mint pocseköljék a bormérésben a rendőrséget. Bubánatában nagyokat ivott és az ital a fejébe szállván kitört belőle az önértet. Az önértetes rendőrt feljelentették.

Farkaskölykök a piacon. A debreczeni piacon farkaskölyköt árult a vidékről jött magyar. A két kis farkaskölyköt 5 koronáért vesztegette a magyar, akinek nevét nem sikerült megtudnunk. A két farkaskölyköt Sövényi István szabómester vette meg, aki fel fogja nevelni őket vasketreczen, nehogy a farkaskölykök megnövekedvén, veszedelmessé válhassanak.

Elveszett aranyfüggő. A fő utcán remek művi arany fülbevaló veszett el. Az egyik sarkában igaz gyöngy foglalatu. A becsületes megtaláló jutalomba részesül.

A Kossuth-szálloda új hérlője, Gömöri Lipót, a ki már több mint 20 év óta működött önállóan Debreczenben, s a kit kellemes, jó modora miatt előnyösen ismernek, május hó 3-án átveszi a Hunyadi-utca elején levő Kossuth szállodát. Gömöri vendégeinek olcsó és tiszta szobákkal, jóízű magyaros ételekkel és figyelmes kiszolgálással kedveskedik. Elfogad havi abonálást is.

Hidegvizgyógyintézet megújítása a nagyerdői fürdő és vizgyógytelepen Május 1-én. Értekezhetni dr. Balkányi Ede orvos tulajdonosnál Csapó-utca 4. vagy az intézetben.

Ben-Ali-Bej az indiai csodabüvész társulatával a külső vásártéren naponta nagy közönség előtt játszik. Annak daczára, hogy a jelen században a tudomány az egész világon gyorsan halad, a tudomány előtt sok dolog teljesen ismeretlen. Ezek megismeretetésére valók az indiai büvész Ben-Ali-Bej mutatványai. A világszerte ismert büvész Ben-Ali-Bej minden világrészen fellépett, mindenütt a legnagyobb sensatiót keltette, így Oroszországban, Szibériában, Észak-Kínában, valamint legutóbb Ausztria legnagyobb uraságai előtt lépett fel a legnagyobb tet-szes és elismerés mellett.

TAVIRATOK.**Fenyő Sándor megszökött.**

Az „Egyetértés“ kosaras főszerkesztője és részvényese Budapestről megszökött, amint Mahler Gusztáv, a Fenyő feleségének első férje jelentette. Magukkal vitték a Fenyőné első házasságából származott fiúcskát is, akit a törvényszék az apának ítél oda. Mahler külön is feljelentést tett ellenök. Az ügyészség az elfogatási parancsot kiadta Fenyő ellen.

Fuvarosok sztrájkja.

Budapesten a fuvaros-sztrájk miatt zavargások vannak. A sztrájkolókat a rendőrség a szűnyog-szigetre telepítette ki.

Rablógyilkos urfiak.

Szabó Lajosné kifőzőnőt Nagyváradon két fiatal ember megtámadta, kirabolta. A fülbevalóját gyűrűjét és 300 korona készpénzét elrabolták. A nyomozás kiderítette, hogy a rablók Finta Sándor és István urfiak voltak. A bűneiket be is vallották. A rablott holmikát is megtalálták. Azzal védekeztek, hogy Szabóné a nővérüket erkölcstelen életre csábította, azért követtek el tettüket. A rendőrség őket gyanúsítja a *Bogár Gyula* nagyszalontai malomigazgató és *Boda* budapesti levélhordó elleni merénylettel is, de ezt tagadják.

Per a máv. ellen.

Az osztrák államvasutak kártérítési pert indítanak a máv. ellen a sztrájk okozta károkért.

Támadás Tisza ellen.

Kiméretlen támadást intéztek az osztrák parlamentben Tisza István ellen.

Ellenbogen kérdést intézett az elnökhöz, hogy mért nem felel az öszkormány a magyar vasúti sztrájk ügyében hozzá intézett kérdéseire? **Gyalázatos merényletnek nevezi, hogy a vasúti ezred katonáit Magyarországra vezényelték a sztrájkolók pótlására.** Ki fizeti meg a költségeket? Támadja Tiszát. A magyarok oly szerencsétlenek, hogy ez a született gonosztevő a kormányelnöki székbe juthatott. Felszólítja az elnököt, hogy világosítsa fel a császárt, hogy ne álljon szóba olyan gazemberrel, mint Tisza.

Elbert is Tisza ellen szólalt fel és nyomorult, alávaló gazfickónak nevezte.

Kaiser alelnök rendre utasítja.

Ellenbogen: Nem türjük, hogy **Tisza István betyárkodásának árát** osztrákok fizessék meg.

Kaiser alelnök a szót erre megvonta tőle. A szociálisták nagy lármát csaptak.

Képviselőválasztás.

Rónay Elemér tb. aljegyzőt a kolozi kerület képviselővé választotta. Az új követ: Tiszapárti.

Budapest hódolata.

Budapest székesfőváros hódoló feliratot intéz a királyhoz, hogy II. Rákóczi Ferencz hamvainak hazaszállítását megengedte.

Nagy tüzek.

Felsőlapos hunyadmegyei község 34 háza, közte templom, az iskola, paplak leégett.

Bozád galicziai lengyel község 200 háza leégett. 2000 lélek hajléktalan.

Az áldozatok.

Még mindig az ügyészség fogházában van a vasutasok 13 tagu sztrájkbizottságának 12 tagja. Komlósi Manó mérnök felesége megjelent az ügyészségnél és kérte a férje szabadlábra helyezését, de a kérésével elutasították. Ez a hosszas fogvatartás, mely

még mindig nagyon izgatja a vasutasokat, egyenesen Tisza István kormányelnök intézkedése. Ez is a megfélemlítés egyik eszköze.

Katonák az állomásokon

Budapesten az állomásokon még **mindig katonaság tartja megszállva.** A rákosi állomás összes személyzetét elcsapták. A személyforgalom megindult, holnap már a teheráru forgalom is.

Az előnyomuló japánok.

Londonból táviratozzák, hogy a japánok átkeltek a Jalu folyón és minden hadállásukból kiverték az oroszokat. A japánok Fomorig nyomultak. Az oroszok folyton hátrálnak.

Kossuth Ferencz nyílt levele.

Kossuth Ferencz nyílt levelet intézett a magyar ujságkiadó részvénytársaság igazgatóságához, amely az „Egyetértés” kiadója. Nyílt levelében előadja Kossuth, hogy tudomására jutott olyan eset, amelynek következtében meg kellene (meg is kell! a szerk.) szakítani az Egyetértéssel minden összeköttetést ezután és nem maradhatna a lap főmunkatársa. Tudomása szerint ugyanis a részvények oly nagy többsége van Fenyő birtokában, hogy **irányító** befolyást gyakorolhat a lapra. Azonnali tájékoztatást követel.

Ujabb merénylet Maure ellen.

Madridban újabb merényletet követtek el Maure miniszterelnök ellen. A kocsijára lőttek, de a golyó a kocsitetejét érte.

Gyilkosság és öngyilkosság.

Békéscsabán Mojsze György béltisztító munkás pillanatnyi elmezavarában a vele vadházasságban élő Konrád Pepit 5 szúrásával leterítette, azután önmagát szúrta agyon.

Színház.

Premier. Pénteken lesz a premierje Szécsi Ferencz 3 felvonásos vígjátékának, melynek címe „Utazás az özvegység felé”. A darabban az egész vígjátéki személyzet részt vesz.

Pályázatok a színházra. A színházi bizottságot április 29-én pénteken délután 4 órára hivta össze **Vecsey Imre** főjegyző. Három pályázó van csak: **Makó Lajos, Zilahy Gyula** és **Nádasy József.**

Olvasóink rovata.**Válasz a kefégyáros uraknak.**

Gyárosaink siralmaira nem reflektálunk. Mi munkások egyenesen, őszintén feltárjuk a rideg valót minden szépítgetés nélkül. Egy szerűen, őszintén vázolni fogjuk itt álláspontunkat, a nagyközönségre bizva ügyünk helyes és lelkiismeretes elbírálását. A gyárban dolgozó munkások túlnyomó része nő, körülbelül 270—280, az átlagos keresetük heti 2—8 korona között váltakozik, eltekintve attól, hogy vannak, kik csak 1 kor. 80 fillért keresnek, **nem ritkán éjjeli órák pótlásával is.** A férfimunkások száma 160—170. Ezeknek átlagos keresetük: nem szakembe-

rek 6—10 korona, szakképzett munkások átlagos keresete 10—14 korona, eltekintve hét hetifizetéses szakmunkástól, akik mint munkavezetők szerepelnek, ezeknek a fizetésök is heti 15 és 30 korona között váltakozik.

Eddig a munkaidő a gyárban volt 13 óras munkaidő keretében félóra reggeli, 1 óra ebéddővel, tehát a munkaidő hetenként 71 óra. Már most kérjük mi munkások, hogy nem-e szükségszerű és jogos a munkaidő redukálása oly üzemenél, ahol reggel 6-tól este 7-ig a munkás azzal a piszkos, poros, kitudja mily betegségben elpusztult állatok szőrével, sertéjével dolgozik oly műhelyekben, melyekben a jószágtartó gazda a barmait sajnálná becsukni, és sokszor, nagyon sokszor nem épen hízolgó kifejezéseket zsebre rakni. Mi most kérünk 12 óras munkaidő keretében félóra reggeli, másfélóra ebéddőt. Hogy ezen kérésünk mennyire méltányos, ezt a nagyközönség ítéletére bizzuk.

Hogy munkaidő redukálása által a már amúgy is silány eddigi keresetünket biztosíthatjuk, ezért 30% béremelést kérünk akkord munkáknál míg a napszámósoknál méltányolva gyáros urak javára a rövidebb munkaidőt, itt 15% javítást kérünk.

Gyárosaink fizetési íveiből tudjuk, hogy az itt említett munkások évi keresete 160 000 koronára tehető, az összmunkásság háromnegyed része akkord munkás, erre esik 120.000 korona, erre 30% a követelés, a negyed rész napszámós, erre eső rész 40.000 korona. Méltányolva a rövidebb időt, erre 15% ot kérünk. Tehát 120.000 koronának 30 százaléka 36.000 korona, a napszámósok 40.000 koronájának 15% 6000 koronát tesz ki, **tehát ez összesen 42.000 korona** és nem a gyárosok által hirdetett 70.000 kor. Ime tehát a rideg tény, most ítéje meg a nagyközönség a számok után, hogy mi munkások, vagy a gyáros urak akarjuk-e a nagyközönséget megtéveszteni. A gyáros urak siránkozva kitarják, hogy a keserves 20 évi véres verejtékkel átdolgozott idő alatt nincs egyebék mint általunk meg nem becsülhető, de bizonyosan néhány százezer koronát erőmechanikai gépekkel berendezett gyártelepe és a 20 év előtt még vagyontalan Rozenbergnek ma már a félgyártelepen kívül két kis kunyhócskája a Széchenyi utcában és zsiros betétkönyvecskéi vannak, tehát ezek az urak jajgatnak, míg a 20 év óta ott robotoló munkásoknak nem hogy kunyhójuk nincs, de alig van betevő falatjuk. Hogy mennyire jogos a munkások kérése, kiténik abból, hogy az egyik tárgyalás alkalmával kijelentettük a gyáros uraknak, hogy lemondunk minden penczentuális követelésről, **ha elvállalják a munkások tisztességes élelmezését.**

Az összmunkásság nevében és megbízásából:

Iolsvay Sándor

Vázsonyi Sándor.

Közgazdaság.

Gyapju akciók. A budapesti gyapjuárverési vállalat Heller M. s társa, arról értesítette a kamarát, hogy az idei gyapju aukciók első sorozata július hó 6 ikán, második sorozata pedig október hó 5-kén veszi kezdetét. Az aukciókra a ker. miniszterium rendeletéből a MÁV. összes vonalain eddig engedélyezett fuvardíj kedvezmény az idei aukciókra is érvényes lesz; még pedig olykép, hogy f. évi május 11-től egészen okt. 5-ig a kedvezményes fuvardíjtétel mellett szállítható minden gyapju küldemény. A kellő számú ingyenes raktárhelyiségek idejekorán megszerzését kiki maga segítheti elő, beküldési szándékát a budapesti gyapju árverési vállalatnál bejelentve részvételi szándékát.

REGÉNY-CSARNOK.

A végzetes tréfa.

(Elbeszélés.)

Írta: **Petrus Jenő.**

Én is elmosolyodtam. Hisz oly ragadós a kaczaj.

— A Miskát, a Misk... kakakát, szólt nevetéstől csaknem fuldokolva. Nézd, ott jön, a szőlő felől. Már ott volt. Keresett engem, minket — bahaha! Már visszajött Nánásról. Na, lesz hozzá szerencséd mindjárt bahahaha!

E közben felpattant egyik utcára nyíló ajtó s azon, szájában kupakatlan veres makrapipával egy köpenyes férfi lépett be, miután tekintetével a helyiségen körül futott egyenesen asztalomhoz tartott.

— Jó reggelt Miska, előzte meg barátom.

— Szervusz, szervusz! Idejöttem érted, ide. Miután tudtam, hogy hova szoktál szállni, a pinczér ideutasított. Én, Román Mihály vagyok, — szólt hozzám fordulva hirtelen, a debreczeni ügyvédi kamara tagja. Urasághoz volt már szerencsém többször. Egyszer a fehértói kaszinóban láttam, egyszer Bőszörményben Galánffy közjegyzőnél, egyszer a Sóstón, egy csinos nővel sétált, egyszer Nánásra méltóztatott lovagolni, egyszer...

— Hagyd el Miska, szólt közbe ügyvéd barátom. Az az ur jó barátom, Űj le mit iszol? ... Kávét, tehát, snapsot vagy mit?

Köszönöm barátom. Az bizony jó lesz érted. Igen, egy pohár rum. Az jót fog tenni velem. Jól esik, igen. Érted, barátom hadarta Román Mihály tovább a pinczér által hozott égető folyadékot ki törpintve s

ismét töltésre tartva. Igen, érted barátom, ez a Puky. Ez nekem nem jó emberem. Nem szereti az igazságot. Én pedig az igazságtalanságnak kitekerem a nyakát. Érted? Én jó fiu vagyok, de megkövettem az igazságot kremláson. Érted? Ügyvéd vagyok. Itt a diploma a zsebemben mindig kremláson. A kamarának az évi díjat most küldtem be. Érted? Én nem engedek magammal tréfát üzni. Én kitekerem a nyakát. Én nekem barátom a...

[Folytatjuk.]

Szerkesztői posta.

Több helybeli csizmadia iparos. Félreértették a cím czélzatát. Annak éle korántsem az önk tisztos iparára vonatkozott, hanem a rókaravasz farkas kegyetlen Tiszafiók, a geszti vipera ellen, a ki zsarnoki erőszakkal akarta elfojtani a vasutasok bérmozgalmát. Egyébként is pusztá véletlen, hogy az a cím odakerült és hogy nem volt sértő szándékunk, mutatja az is, hogy az egész újságban nem is volt csizmadiákról szó. Ne engedjék magokat félrevezetni. A tisztos csizmadia iparosoknak mi mindenkor hívei és pártolói voltunk és éretlen viczelapok módjára nem szoktunk eljárni becületes, munkás és hazafiságban mindég előjáró iparosokkal szemben. Köszönjük, hogy alkalmat nyújtottak nekünk a dolog tisztázására, a rágalmozóval majd elbánunk érdeme szerint.

VÁROSI

SZINHÁZ.

Folyó szám 242.

Bérlet 174. szám. (C)

Debreczen, szerda, április hó 17-én:

A hajduk hadnagya.

Nagy operett 3 felvonásban.

Nyilttér.

SZOLYVAI ásványviz.

Elsőrendű szaktörvények vegyelmzése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag bajoknál, ugyszintén gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**

Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaezókban.

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Borral igen üdítő ital!

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérletőségénél

Szolyván (Bereg megye).

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

498/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 857/2. 1904. számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint Hegedüs István részére Eisler Izidorné Kohn Róza debreczeni lakostól 91 kor. 60 fillér tőke, ennek számítandó kamatai és eddig összesen 38 kor. 36 fillér perköltség erejéig 1904. évi márczius hó 30-án biróilag lefoglalt és 644 koronára becsült butorokból álló ingóságok **1904. évi április hó 29-én délelőtt 10 órakor** kezdetét vevendő és Egyházter 5. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. évi április hó 17-én.

Oláh Géza. birói kiküldött.

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.

Mert ott a **602.000** kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a **400.000** „ főnyereményt

Mert ott 3-szor a **100.000** „ „

Mert ott 1-szer a **70.000** „ „

Mert ott 4-szer a **60.000** „ „

Mert ott 3-szor a **30.000** „ „

Mert ott 5-ször a **25.000** „ „

Mert ott 10-szer a **20.000** „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztályosorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó huzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyeket
12.— 6.— 3.— 150 koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálunk.

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre ..... I. osztályu eredeti **Magy. kir. szab. osztályosorsjegyet** a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: ..... korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím:

Név: .....

Állás: .....

Lakhely: .....

Utolsó posta: .....

A nem kívánt módoszat törölnöd.

A tudomány-egyetem klinikája gyógyzólokra elfogadta és használja
A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.
gyártmányait

Kiváló gyártmányaik Kénszappan, Kénkátrány-, Kátrány-, Borax, Benzoe-, Chreolin-, Lanolin-, Iohtiol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-, Epe, Salicyl-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók az egyedül tényleg **desinficiáló** és egyuttal a **legideálisabb toalette-szappan**.

Különlegességünk a Szent László szappan a szab. Ásvány-, Hygiea-, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsirt, olajat, vagy bármilyen foltot hideg vízben is azonnal eltávolíthatnak a kézzől.

Egyedül gyártói Kapható minden gyógyszerárban és még minden jobb fűszerüzletben és illatszer üzletben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő-tözsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhetők kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárcák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománc edények és számtalan itt fel nem sorolt áru.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. Ajánlja a legújabb tavaszi újdonságokat u. m. blouz kelméket, női felöltőket, férfi- és női szöveteket, tükröket, képeket és vásznakat a legkényelmesebb heti és havi részletfizetésre.

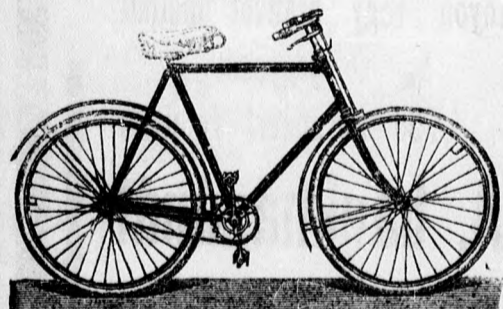
Harisnya kötőde Debreczen, Piacz-utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és fejelést igen mérsékelt áron.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: »Nil«, »Amie« »Ramle« 100 db. 30 fillér. Legújabb diák hüvely parafás arany szópókával 30 fillér. Uj King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésében, Dréher-söröcsarnokkal szemben.

Boreczet, kítőző, házilag készült eladó. Czim: Hatvan-utca 9. a házmesternél.

Újságárusításra férfiak, nők és 14 évesnél idősebb gyermekek jó jövedelemre azonnal felvétetnek. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Schweitzer Testvérek cég
varrógép és kerékpár áruháza Debreczen,
Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös újításokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő **olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre** is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben. Nagy mechanikai javító műhely.

2000 drb. nemes rózsató

válogatott fajokban, **cserepekben nevelt**, kapható kertészeti telepemen, Miklós-utca végén, kefégyár mellett.

Virág üzletemben **levágott és cserepes virágok, virág munkák izlésesen összeállítva** jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel

Janatka Alajos

műkertésznél

Debreczen, Piacz-utca 59.

Előnyös olcsó szabott árak mellett beszerezhető: első rendű **Bamburgi, Hollandi, Creás és czérna fonal vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, Damaszt asztalneműek, törülközők, minden fajta vászon zsebkendők és rövidárak, ág- és asztal terítők, derék aljtökök saját készítésű paplanok, matraczok, továbbá elvállalom mindennemű férfi-, női-, gyermek fehérneműek gyors és pontos elkészítését minta vagy mérték után.**

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

Piacz-utca 28. sz.

a nagy tözsde mellett.

A fent jelzett vászonneműimet előnyös bevásárlásaim folytán, tekintettel a nagy ár emelkedésre, még a régi árak mellett szolgálok igen tisztelt vevőimnek.

Rendkívül leszállított árak a májusi időnyre.

Aki olcsó és megbízható árut akar u. m. **festék, lenolaj, firnisz, szoba padló lackok, parketmáz, gépolaj, tovattazsir és kocsikenőcs**, forduljon

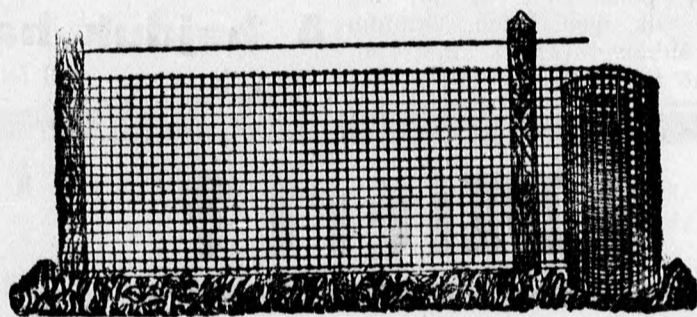
Fazekas Kálmán

Hatvan-utca 6. sz.

festék, petroleum és zsiradék üzletébe hol ezen szakba vágó cikkeket **bámulatos olcsó áron** szerezhetik be.

Egy próbavásárlás meggyőződött.

Bámulatos olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szálló- és mezőgazdaságra nézve **rendkívül fontos találmány** előnyei: **Olcsóság:**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm. dróterősségekből.

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint fillér: **40 48 56 64 72 86 100 120** fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben:

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint fillér: **58 66 74 82 96 110 130 150** fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeikért számítok □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért

Czélészertés: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatóságát is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmozgást is megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége, a keresztirányú pedig hullámosak, a szála összecsiszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézvel meghuzva, egyszerűen a fadúcokhoz szegezendő horganyzott köttős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerinti megmagasítható. A tüskés sodrony méterenkint ára **6 fillér.**

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra, csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaske-retes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-ablakrostályokat, ökör-szajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó-rostákat, borszűrőket, cséplő-gépekre való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás,